

Svar på interpellation om kvalitetskontroll av HVB-verksamhet

Varför har Uppsala kommun inte haft en ordentlig uppföljning av sina HVB-placeringar?

Socialnämnden har utarbetade rutiner för att följa upp HVB-placeringar. Uppföljningen sker på flera nivåer, framför allt genom individuppföljning i det enskilda ärendet, vilken genomförs av varje ansvarig socialsekreterare. Samt genom avtalsuppföljning som är inriktad mot att kontrollera att verksamheterna följer ingångna avtal.

Avtalsuppföljningen är uppdelad i tre olika delar, löpande uppföljning där exempelvis ekonomiska kontroller genomförs månadsvis av samtliga leverantörer som finns inom nämndens ramavtal, händelsestyrd uppföljning som sker med anledning av inkomna avvikelser, samt särskild uppföljning som är en fördjupad uppföljning av leverantörer inom utvalda ramavtal. Avtalsuppföljningen sker i enlighet med socialnämndens plan för kontroll och uppföljning av privata utförare, vilken antas av nämnden årligen.

Uppföljningen enligt de utarbetade rutinerna leder ibland till att nämnden tillfälligt utesluter leverantörer från nya avrop, eller får anledning att säga upp avtal i förtid eller häva avtal då nämnden upptäcker allvarliga brister eller återkommande brister.

Under året har nämnden funnit skäl till att fördjupa och förstärka rutinerna för uppföljning, bland annat med anledning av det som uppdagades i SVT:s reportage under våren 2024.

Hur kommer det sig att man har gjort placeringar på olämpliga HVB-hem trots att man har haft tillgång till IVO:s placeringsstöd?

IVO:s placeringsstöd är ett bra och viktigt verktyg för att hjälpa Sveriges kommuner att placera på HVB och stödboende för barn och unga som håller god kvalitet. Tidigare använde nämnden verktyget mer sporadiskt men sedan i somras kontrollerar nämnden IVO:s placeringsstöd inför varje placering i HVB och stödboende för barn och unga. Trots detta händer det att nämnden placerar i ett boende som har fått anmärkningar från IVO. Anledningen till det är långa ledtider hos IVO som gör att placeringsstödet inte har varit uppdaterat med den senaste informationen när kontroll genomfördes inför placering.

Hur många avtal med HVB hem har man sagt upp sedan man har skärpt rutiner?

Under 2024 har sex avtal sagts upp med HVB-leverantörer inom ramavtalet för HVB barn och unga, dock har beslut om detta tagits utifrån de arbets sätt nämnden har haft sedan tidigare och inte utifrån nya rutiner.

Rutinerna har under året skärpts bland annat på så vis att nämnden numera kontrollerar alla pågående HVB-placeringar mot placeringsstödet en gång per halvår.

I placeringsstödet finns utfallet från IVO:s tillsyn markerade med olika färger beroende på resultatet, där grön innebär att IVO inte har funnit några brister, gul innebär brister utan begäran om återredovisning och röd innebär brister med begäran om återredovisning.

Initialt har kontrollerna av placeringsstödet genomförts tätare än med sex månaders mellanrum. Nämnden har hunnit göra sådana kontroller vid två tillfällen och då har sammantaget fyra ”röda” beslut från IVO identifierats där IVO inte hade fått en återredovisning från verksamheten som bedömts vara tillfredsställande. Vid samtliga fyra fall har nämnden tagit beslut om att tillfälligt pausa verksamheterna från nya avrop tills det att IVO har bedömt leverantörens återredovisning som tillfredsställande. IVO kan också besluta om att återkalla tillståndet för en verksamhet eller tillfälligt förbjuda en verksamheterna att bedrivas, men inget sådant beslut hade tagits gällande de aktuella leverantörerna.

Beslut om att säga upp ett avtal i förtid eller hävning av ett avtal ska grundas i våra avtal med leverantören. Samtliga brister som uppdagas genom vår uppföljning, kontrolleras mot vårt avtal, men vi har inte haft anledning att häva eller säga upp ett avtal i förtid på grund av den nya kontrollen i placeringsstödet.

Har man placerat om några HVB-placerade barn efter att rutinerna skärpts?

Då ”rödmarkerade” verksamheter har uppmärksammats i IVO:s placeringsstöd har individuella bedömningar gjorts om placeringen behöver avbrytas i det enskilda fallet utifrån behoven hos det aktuella barnet eller ungdomen. Av sekretesskäl kommenteras inte i ifall några enskilda placeringar har avbrutits på grund av kontrollen, då det rör sig om så pass få fall.

Hur planerar socialtjänsten att fortsätta arbetet med att säkerställa trygga placeringar för alla barn och unga?

Uppföljningen av placeringar för barn och unga sker i första hand i enlighet med de lagar och regler som gäller inom området, företrädesvis enligt socialtjänstlagen samt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Utöver det sker uppföljningen i enlighet med socialnämndens plan för kontroll och uppföljning av privata utförare.

Uppföljning av privata utförare och rutinerna för det är en lärande process och kräver ett ständigt pågående förbättringsarbete, vilket blivit tydligt under året då vi har intensifierat vår uppföljning, inte minst med de kontroller av placeringsstödet som beskrivs i föregående svar. Sedan i våras använder nämnden i nya upphandlingar ett verktyg som kontrollerar domar mot uteslutningsgrunder i LOU (LOU 13 kap 1 §). Uteslutningsgrunden omfattar leverantören, personer som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan samt personer som är behöriga att

företräda, fatta beslut om eller kontrollera leverantören. Under hösten beslutade nämnden att kontrollera alla nämndens leverantörer med hjälp av verktyget. Totalt kontrollerades 398 leverantörer via systemet. Nämnden fick träffar på 12 leverantörer men ingen träff som matchar uteslutningsgrunderna i LOU.

Under året pågår också en processkartläggning ”från biståndsbeslut till betald faktura” samt en process som rör socialnämnden upphandlingar ”från beslut om upphandling till uppföljning av privata utförare” för att utveckla vår uppföljning av privata utförare. Syftet är att vi ska synliggöra våra arbetssätt och hitta förbättringsåtgärder för att utveckla kontrollen och uppföljningen av privata utförare, i syfte att motverka välfärdsbrottslighet och förebygga ekonomiska förluster/negativa ekonomiska konsekvenser.

Hanna Victoria Mörck (V)

Ordförande i Socialnämnden